

Grup Cultural de la Dona de Solivella, un referent local (1975-2010)

Enric Capdevila i Torres

• • • • • •

Grup Cultural de la Dona de Solivella, un referent local (1975-2010)

Enric Capdevila i Torres

Origen i organització

El Grup Cultural de la Dona de Solivella es creà l'any 1975, amb motiu de la celebració de l'Any Internacional de la Dona, i amb la finalitat d'estudiar, discutir i obtenir solucions, a través d'un diàleg obert, franc i enriquidor, a la problemàtica de la dona en el món rural. Òbviament, també com a finalitat pretenia augmentar, mitjançant les activitats de l'associació, el nivell cultural de la població i en la mesura de les seves possibilitats participar en l'enriquiment del patrimoni cultural i artístic del poble de Solivella.

L'associació es manifestà i declarà apolítica, respectuosa amb el pensar de tots els seus membres, oberta i confessional.

Junta fundacional i càrrecs directius

La dona solivellenca el 1975 ja tirà endavant el seu projecte. Evidentment fou una novetat i un enrenou; fins llavors la dona no participava de forma activa i directa en la vida associativa del poble. La junta fundacional de l'associació era formada per Mercè Anglès Español, Teresa Sans Solé, Rosa March Ballart, Mercè Montseny Sans, Teresa Mestres Copons, Elena Cortes Salvadó, Maria Anglès Armengol, Argelia March March, Ramona March March, Cèlia Anglès Palau, Àlicia Ballart Capdevila i Concepció Tarragó Castro. L'any 1977 es legalitzà l'associació.

Les presidentes de l'associació

La primera presidenta del Grup Cultural de la Dona, Mercè Anglès Español, ocupà el càrrec des del mes de maig de 1975 al mes de juliol de 1979. Fou substituïda en el càrrec per Teresa Sans Solé, que l'exercí des del mes de juliol de 1979 al mes de novembre de 1988. Després prengué el relleu en la presidència de l'associació la seva fundadora, Concepció Tarragó Castro, des del mes de novembre de 1988 al mes d'agost de 2003. Llavors, passà el càrrec a Anna M. Tarrés Cendra, la qual l'exerceix en el dia d'avui. En el moment de produir-se aquest darrer relleu en la presidència de l'associació, i atenent tots els mèrits reconeguts en la persona de la fundadora, Concepció Tarragó Castro, li fou atorgat el nomenament de Presidenta d'Honor del Grup Cultural

de la Dona, essent a la vegada un goig, un honor i un referent per a totes les associades i la gent del poble de Solivella, per la seva vàlua i tarannà únic i irrepetible en la història col·lectiva de les dones i del poble. El guardó li fou lliurat el dia 5 de gener de 2004.

Durant tots aquests anys, han estat diverses les associades que han format la junta directiva del Grup Cultural, i actualment és constituïda per la seva presidenta, Anna M. Tarrés Cendra, la vicepresidenta, Ramona Montseny Fonoll, la secretària, Rosa March Ballart, la dipositària, Teresa Mestres Copons, i les vocals, Lina March March, M. Carmen Iglesias Tous, Alcía Ballart Capdevila, Núria Ferran Albi, Joana Rallo Llana, M. Teresa Ballart Segura, Judit Montseny Iglesias i Jaumina March Garcia.

A la vegada la junta general de l'associació és formada per 255 associades, i també compta amb dues associades d'honor: Lolita Donat i Conxita Donadeu.

Els objectius fundacionals

En el moment de constituir l'associació del Grup Cultural de la Dona es varen fixar i definir uns primers objectius per tal de pensar i planificar el futur més immediat, i així es fixaren els següents:

1. Promoure, impulsar i realitzar tota mena d'actes culturals i esportius o bé festes populars en benefici de la població.
2. Cooperar, col·laborar i donar suport a totes les iniciatives, ja siguin de corporacions públiques o bé de persones privades, sense distinció de sexe.
3. Realitzar o cooperar (en la mesura de les seves possibilitats) en les obres benèfiques, ja siguin de caràcter econòmic o bé de finalitat moral.
4. Organitzar una festa anyal que fomenti la germanor de tot el veïnat de Solivella.

Amb el pas dels anys aquests objectius han estat més que complerts i superats per tota la dinàmica desenvolupada per l'associació de dones.

La seu social

Cal Mateu

L'edifici propietat de l'Ajuntament i conegut com a Cal Mateu, situat a la plaça Major, número 8, a la seva primera planta, des de l'any 1973, acollia la biblioteca popular del poble, i amb motiu de la petició feta a l'Ajuntament per un grup de dones que volia tirar endavant un projecte associatiu que agrupés la dona solivellenca, el consistori els cedí l'espai de la biblioteca,

lloc que compartirien mentre es pensava situar la nova associació en un indret estable i definitiu. Així doncs, en aquest emplaçament de la plaça Major nasqué el Grup Cultural de la Dona.

Nou local annex a la casa de la vila

Es donava la circumstància que l'Ajuntament de Solivella havia adquirit una casa al costat de l'edifici històric de la casa de la vila, el qual havia enderrocat i a la vegada n'havia edificat novament l'estructura. Aquest fet donà peu al Grup Cultural de la Dona a fer la petició al consistori per situar la seu en el primer pis d'aquest nou edifici. Davant aquesta circumstància, el novembre de 1977 el Grup Cultural féu una enquesta al poble amb la següent pregunta i resultat:

- a) Trobes bé que el Grup Cultural de la Dona compti amb un local i que aquest sigui el que es demana?

Contestaren: SÍ, 194 cases; NO, 6 cases, i sense resposta, 6 cases.

- b) Si la resposta és afirmativa, voldríem que aquesta cessió, mentre existeixi el Grup, fos de càrrec gratuït, o sigui, sense pagar lloguer. Corrieren a càrrec nostre la conservació i manteniment del local. Trobes correcta aquesta proposta?

Contestaren: SÍ, 190 cases; NO, 7 cases, i sense resposta, 2 cases.

A partir d'aquest moment el Grup Cultural disposà de la primera planta de l'edifici annex a la casa de la vila, però era per obrar totalment. La junta féu mans i mànigues per arranjar aquell lloc, contractà el paleta, fuster, electricista i pintor a fi de dotar-ho de tots els serveis; també adquirí amb fons propis tot el mobiliari. El cost fou cobert amb subvencions del Govern Civil i de la Diputació de Tarragona, i no hi mancà l'ajut del mateix Ajuntament i de les associades.

La inauguració del local social del Grup Cultural esdevingué el dia 16 d'agost de 1979 amb motiu de la Festa Major. Els actes foren presidits pel governador civil de Tarragona, Francesc Robert Graupera, l'alcalde, Antoni Bergada Capdevila, i la presidenta del Grup, Teresa Sans Solé.

Els símbols del Grup Cultural de la Dona

L'anagrama

Transcorreguts tretze anys des de la constitució del Grup Cultural de la Dona i atenent el volum d'activitats desenvolupades i els projectes que

es pretenien portar a terme, la junta del Grup considerà que a la dona solivellenca calia identificar-la amb un anagrama propi. Així, se n'encarregà al veí Francesc Sans March el disseny. L'any 1988 l'artista solivellenc dotà l'associació de dones amb un anagrama que definia la silueta d'una dona tot caminant, i en el seu interior hi situà l'escut del poble i el nom de l'associació.

La bandera

Uns anys després, concretament el dia 28 d'abril de 1991 i en l'escaïença de la festa homenatge als homes i dones de més de 80 anys, l'associada del Grup Cultural Filomena Montseny Sans patrocinà la bandera del Grup Cultural de la Dona, que fou beneïda en un ofici religiós i apadrinada per Rosa Salvador i Josep Ferran.

A partir d'aquest moment la bandera ha presidit tots els actes més importants del poble, i a la vegada és exposada de forma permanent en el seu local social.

La bandera és una tela de color blanc, rematada per un serrell de color daurat, que significa pau, amor i germanor. A la vegada, a la part central, un preciós brodat reproduïx l'anagrama de l'associació.

Reconeixement al Grup cultural de la Dona, per part del Sr. Josep M. Casamitjana, alcalde de Solivella (25 de juliol de 1999)

*Bateig dels nous gegants, acompanyats dels padrins i la mainada de Solivella.
3 de desembre de 2000. (Foto Nou Estudi)*

Els gegants de Solivella

Els primers gegants

El Grup Cultural de la Dona començà la seva tasca per fer presents els seus objectius. Per aquest motiu, organitzà la primera festa als solivellencs de més de 80 anys dins els actes de la Festa Major de primavera, festa patronal dels pagesos en honor a sant Isidre. Per aquesta ocasió tan especial es varen proposar adquirir cinc capgrossos per fer més lluïda la festa. Una representació del Grup Cultural formada per Teresa Sans Solé, Àlicia Ballart Capdevila i

Concepció Tarragó Castro viatjà a Barcelona per fer aquesta adquisició, però en trobar-se allí quedaren meravellades del que suposaria la compra d'uns gegants. El pressupost era tan petit, però, que feina tenien per adquirir els capgrossos. Tanmateix, la il·lusió i engrescament fou tan gran que, sense diners, retornaren a Solivella i comunicaren a la junta que havien adquirit els cinc capgrossos i una parella de gegants, en Ferran i la Isabel. Tots foren traslladats de Barcelona fins a Solivella amb el transport del solivellenc Anton Bové Solé. El seguici popular fou inaugurat el dia 14 de maig de 1977; els primers geganters de Solivella foren Josep M. Cendra Capdevila, Jaume Iglesias i Xavier Ballart Capdevila.

Dos nous capgrossos

Havien transcorregut 14 anys des que el Grup Cultural havia adquirit els primers gegants i capgrossos. A la vegada eren els primers entremesos populars en la història del poble de Solivella. Així, i per iniciativa de la Comissió de Festes de l'Ajuntament i dins els actes de la festa patronal del 15 d'agost de 1991, el Grup Cultural rebé l'obsequi de dos nous capgrossos: un Sol i una Vella units per una «i», formant un jeroglífic que representa el nom de Solivella. A l'acte d'inauguració i bateig dels nous elements representatius hi assistiren els gegants, capgrossos i grallers de Solivella, que anaven acompanyats pels gegants i grallers de Rocafort de Vallbona, els gegants de la Riba i els gegants de Santa Coloma de Queralt.

El bateig dels nous gegants

Era l'hivern de l'any 1999 quan una representació dels geganters exposà a la junta del Grup Cultural la seva inquietud per augmentar la família geganter de casa nostra, a fi de participar més activament en les trobades geganteres d'arreu del país. El projecte resultà molt engrescador, i com la primera vegada, la manca de recursos esdevenia un maldecap, però l'esforç de tots plegats féu que la iniciativa tirés endavant. El Jordi March March de cal Rectoret fou l'artista que dissenyà els nous gegants, ajudat pels mateixos geganters. Una sala de Cal Mateu fou el taller de construcció. Es comprà la roba i es confeccionaren els vestits amb la col·laboració de les associades del Grup Cultural, tot destacant que el tall de la roba correspongué a Lina March March i a Dolors Anglès Foraster. També per part de la Rosa Domingo Badia, de cal Navarro es féu obsequi d'una gandalla i les mitres, i de la Carmeta Pinent March, de cal Ganso, d'un mocador per a la geganta.

El dia 3 de desembre de 2000 i dins els actes commemoratius del 25è aniversari del Grup Cultural de la Dona, es procedí al bateig dels nous gegants, en Jordi Serè i la Montserrat Marinada. En Jordi quan nasqué feia un pes

de 49 quilos i una alçada de 3,69 metres, i la Montserrat feia un pes de 41 quilos i una alçada de 3,67 metres. Foren apadrinats per la colla gegantera del barri Mare de Déu de Montserrat de Montblanc. Els nous gegants foren batejats amb olives arbequines, cerimonial que anà a càrrec del rector de la parròquia, Mn. Jordi Diaz Moix. A la festa hi acompanyaren els gegants de Santa Coloma de Queralt, Alcover, la Riba, Mont-roig del Camp i Vimbodí.

El suport a la gent gran

Homenatges

Al llarg dels anys d'existència del Grup Cultural de la Dona han estat organitzats quatre homenatges als solivellencs de més de 80 anys, així com als homes i dones en complir l'edat de 95 anys, 100 anys i 101 anys.

La primera festa tingué lloc el 14 de maig de 1977, dins els actes patronals de Sant Isidre, amb homenatge al matrimoni pagès de més edat, Ramon Romeu Closa i Maria Corbella Travé, casats el 18 de juliol de 1918, juntament amb 29 veïns més.

El 21 de novembre de 1982 i amb motiu de l'Any Internacional de la Tercera Edat, s'homenajaren 47 solivellencs de més de 80 anys.

La tercera festa d'homenatge a la gent gran se celebrà el 28 d'abril de 1991, tot destacant l'obsequi i benedicció de la bandera del Grup Cultural. En aquesta ocasió s'homenajaren 68 solivellencs.

La darrera festa organitzada correspon al 25 de juliol de 1999, Any Internacional de la Gent Gran, en què es reté homenatge a 62 solivellencs, obsequiant de forma especial els homenajats de més edat, Dolors Travé Iglesias, de 92 anys, i Antoni Español Español, de 90 anys.

Iniciativa per associar la gent gran

El Grup Cultural de la Dona organitzà la primera festa homenatge a la gent gran l'any 1977. Convocava l'assemblea general d'associades el 18 de setembre de 1977 per aprovar els seus estatuts, ja que un dels seus objectius era donar suport a la gent gran. Per tant, calia fer alguna cosa en aquest sentit.

El novembre del mateix any el Grup féu una enquesta a les famílies del poble exposant la manca d'un lloc per anar a passar l'estona els jubilats i pensionistes de Solivella, i es realitzaren dues preguntes a la població amb el següent resultat:

- a) Creus convenient que a Solivella hi sigui la Llar del Pensionista?
Contestaren: SÍ, 189 cases; NO, 10 cases, i en blanc, 4 cases.

*Homenatge a Francisca Castro Ballart (Cisca), en el seu 101è. aniversari
25 de novembre de 1985*

*Homenatge a la gent gran de Solivella. 25 de juliol de 1999 (Foto Nou
Estudi)*

- b) Trobes bé que sigui el Grup Cultural de la Dona qui cuidi i tiri endavant la iniciativa?

Contestaren: SÍ, 192 cases; NO, 6 cases, i en blanc, 5 cases.

En vista del resultat el Grup Cultural tirà endavant la iniciativa per construir com més aviat millor un local destinat als jubilats i pensionistes del poble. Per aquest motiu es feren nombroses gestions davant del Govern Civil de la província, de la Delegació del Ministeri de Cultura i de l'Ajuntament solivellenc. A la vegada el Grup participà a «Las Jornadas de la Familia», que organitzava la Subdirección General de la Familia; es tractava d'unes jornades d'àmbit provincial i nacional. Comptàrem amb la participació de la fundadora del Grup, Concepció Tarragó, que es desplaçà a Tarragona i a Madrid per intervenir en unes ponències sobre les prestacions econòmiques, atenció sanitària i farmacèutica, àmbit familiar i nucli social de les persones grans. Tot plegat ajudà que la iniciativa arrelés, amb la implicació de les dones solivellenques, del governador civil, Francesc Robert Graupera, i de l'alcalde, Antoni Bergada Capdevila. L'objectiu del Grup Cultural es donà per complert el dia 26 de desembre de 1979, quan es posà la primera pedra per organitzar una associació de gent gran, i la dotació d'un local per a les seves activitats.

Els provincials de l'any

Des de l'inici del Grup Cultural de la Dona i amb la intervenció de l'associada i membre de la junta Lina March March, una vegada a la setmana es donaven les notícies del poble a l'emissora de Radio Tarragona en un programa del periodista Antoni Penedès, fet que començà a principis de l'any 1976 i fins l'abril de 1991.

Per aquest motiu, i atenent la implicació del Grup Cultural en aquesta nova faceta, a l'informatiu del nostre benvolgut Penedès es feren unes convocatòries per presentar a gent dels pobles que tenien alguna circumstància a destacar, i eren nomenats provincials de l'any. Així, el 1979, per part de Solivella es guardonà el seu rector mossèn, Josep M. Solanes Ferré, per la seva obra de creació del Cine Infantil. L'any 1980 correspondria al veí Antoni Cartaña Pijuan, el pagès en actiu de més edat i la convivència de quatre hereus en la mateixa casa.

Revista *Gira-Sol solivellenc*

La revista *Gira-Sol solivellenc* sortí a la llum per primera vegada el mes de maig de 1979, essent l'entitat editora el Grup Cultural de la Dona, i sota la direcció de la mestra i directora del col·legi Sagrat Cor del poble, Josefina Solé Rosell, i la intervenció total dels seus primers treballs o articles dels

Portada de la revista GIRASOL solivellenc amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de la seva publicació

infants de l'escola. Al llarg dels anys la revista anà perfeccionant tant el seu estil d'impressió com el contingut de les pàgines. La primera directora de la revista exercí el càrrec des del mes de maig de 1979 fins el mes de maig de 1991, i fou rellevada en el càrrec per l'associada del Grup Cultural Emma Cendra March, que l'exerceix a dia d'avui. El seu contingut recull l'activitat de les entitats del poble, de la vida del dia a dia, d'articles d'història local i temes en general, i de les col·laboracions que reben per ser publicades. La revista *Gira-Sol solivellenc* aparegué en uns moments de recuperació de la cultura i lletres catalanes, i en aquell temps fou la segona publicació a la nostra comarca respecte a premsa local. L'any 1999, amb motiu del seu 20è aniversari, es convocaren uns jocs florals i es publicà un recull dels treballs presentats. La celebració dels 25 anys resultà tot un esdeveniment, tant pel que fa als actes organitzats com per la participació rebuda dels vilatans.

La sardana de Solivella

Si la revista *Gira-Sol solivellenc* ha esdevingut un instrument cultural i literari, el Grup Cultural de la Dona volgué anar més enllà i dotar el poble de Solivella de música i poesia amb una sardana. Era la festivitat de Sant Jordi, el 23 d'abril de 1995, en què fou presentada la sardana «Solivella per molts anys»; l'autor de la lletra fou el solivellenc Ramon M. Sans, i la nota musical, composta pel montblanquí Emili Foguet. Els actes foren presentats pel periodista Antoni Penedès; la interpretació musical anà a càrrec de la Cobla Pare Manyanet de Reus, i fou interpretada per Ramon M. Sans i M. Lluïsa Sans.

Unes lletres de la sardana diuen així:

*Dansa, dansa, Solivella
com mai ningú ha vist dansar,
que mentre danses
la terra sempre, sempre brollarà.*

*«Dom» la mà, «dom» la mà
si vols dansar, si vols ballar.*

*Dansa, dansa, Solivella
torna altre cop a dansar,
fes bressolar suau la terra
i els infants s'adormiran.*

*Pren ma mà, prenc ta mà
si vols dansar, si vull ballar.*

[...]

Activitats generals ordinàries

Per al desenvolupament dels objectius i finalitats, el Grup Cultural de la Dona, al llarg de tots aquests anys, ha organitzat un ventall d'activitats que el fan un dels elements més dinàmics de la població, i així cal esmentar:

1. Cicle de conferències: Jornades Culturals. Coincidint amb la tardor i fins la primavera es realitzen diferents xerrades de temàtica diversa i d'interès general.
2. Curset de formació i altres. Han estat català per a adults, curs d'història de Catalunya i pràctiques de decoració.

3. Mostres i exposicions. Participació en diverses festes del poble organitzant al local del Grup Cultural diverses exposicions, ja siguin de manualitats, diorames de l'Antoni Sans i altres col·leccions, com també de les activitats pròpies del Grup Cultural. Cal destacar l'exposició realitzada el 14 d'agost de 1989 amb el lema «15 anys de presència», on es posà en relleu la feina feta pel Grup fins aquell moment. Els actes tingueren lloc en plena Festa Major, i foren presidits per l'Honorable Conseller de Governació, Josep Gomis i Martí, Josep Riba, en representació de la Diputació de Tarragona, Joan Tortajada, coordinador del Servei Territorial de Cultura de la Generalitat, Dolors Daroca, de l'Institut Català de la Dona, Màrius Querol Montseny, alcalde de Solivella, i l'assistència d'una àmplia representació del món cultural comarcal.
4. Excursions i visites culturals. És de destacar la sortida cultural d'un dia que es realitza anualment per a les associades. Han visitat diversos indrets de Catalunya, l'Aragó i el País Valencià.
5. Festa Homenatge a l'Infant. Se celebrà per tradició al mes de maig amb motiu de la festa de Sant Isidre. Unes belles carrosses són portadores d'una munió d'infants vestits de catalans. Les Pubilles Majors, acompanyades dels joves. Amb la presentació dels fruits de la terra té lloc la proclamació de l'Hereu i Pubilla Infantils. La primera Festa Homenatge a l'Infant i la primera proclamació d'Hereu i Pubilla Infantils tingué lloc el dia 13 de maig de 1978, en què foren nomenats Josep M. Garcia Ballart i Gemma Corbella Español. L'any 2004 tingueren lloc els actes commemoratius dels més de 25 anys d'aquesta festa, que encara se celebra avui dia.
 El nomenament d'Hereu i Pubilla Infantil recau en el nen i nena en complir l'edat de 10 anys; és el primer nascut de la quinta corresponent que resideixi al poble.
6. Anada al santuari del Tallat. Ja des de l'any 1980 el Grup Cultural recuperà la pujada a aquest lloc històric tot recordant les processons que es feien en temps passat. Cada any, a principis del mes de maig, té lloc aquest acte popular i festiu. Se celebra la missa i es completa la jornada amb un dinar de germanor.
7. Participació en mostres i congressos. Al llarg dels anys s'ha participat en tots aquells actes on s'han debatut temes sobre la problemàtica específica de la dona. Així, cal posar en relleu la participació a la mostra de les activitats de les entitats de dones de Catalunya «La Dona pot fer-ho», que tingué lloc a Barcelona els darrers dies de gener de 1990. També la participació a la segona mostra «Per la Igualtat», celebrada a l'antic mercat del Born a Barcelona a principis del mes de febrer de 1992. La tercera mostra era anunciada amb el lema «Per avançar» i el Grup s'hi féu present a finals del mes de maig de 1994, al Palau de Congressos de la Fira de Barcelona. Una altra participació tingué lloc els dies 30 i 31 de maig de 2003 amb motiu del 1r Congrés d'Associacions de Dones de Catalunya, que se celebrà a Tarragona.

8. Obres benèfiques. Al llarg de tots aquests anys s'han organitzat campanyes de recollida d'aliments i roba per Càritas, recollida de diners per a la lluita contra el càncer, participació a la Marató de TV3.
9. Participació amb les entitats locals. El Grup Cultural participa i col·labora amb les entitats del poble en tots aquells aspectes que pot ajudar: Ajuntament (festes locals), cooperativa (Sant Isidre), escola, pensionistes, grup de joves, el recordat Esbart Dansaire Sant Isidre, l'equip de futbol local, la confecció de nous vestits per als Reis Mags l'any 1983, i d'una manera especial, amb la parròquia (draps litúrgics, equipament de la sala parroquial amb butaques...).

Patrimoni històric i artístic

Imatge de la Mare de Déu

Amb motiu de la Guerra Civil de 1936-1939, en què fou destruïda — entre altre patrimoni religiós— la imatge de la Mare de Déu de la façana del temple parroquial de Solivella, el Grup Cultural, l'any següent d'organitzar-se com a associació, promogué la iniciativa d'esculpir una nova imatge per ser col·locada de bell nou damunt el llindar de la portalada del temple. S'organitzà una col·lecta popular i s'encarregà al picapedrer espluguí Miquel Vendrell i Fonoll aquest treball escultòric. Per la festa del Sagrat Cor, el 9 de setembre de 1976, fou beneïda la imatge a la sortida de l'ofici solemne. Actualment a les principals festes del poble es realitza l'ofrena floral a la verge de la façana de l'església.

El rosetó del temple parroquial

Una altra iniciativa patrimonial fou la construcció d'una vidriera per al rosetó del temple parroquial de Santa Maria de Solivella. L'encàrrec es féu a l'artista i pintor de Montblanc Ismael Balanyà i Moix. Aquest dissenyà una vidriera i escollí el tema de la lluita per aconseguir un estat d'esperit elevat, lluita constant i continuada, amb ferides durant el camí, fins arribar a un acostament a Déu.

Plàsticament i colorísticament hi trobem colors ocres i terrosos, colors blaus intensos, taques vermelles que produeixen ferides, fins arribar al símbol de Déu que amb la seva lluminositat ho domina tot.

La inauguració del rosetó esdevingué per la festa de Sant Isidre, al mes de maig de 1986, i el cost anà a càrrec de donatius dels veïns i de fons propis del Grup Cultural.

Entronització de la Mare de Déu del Tallat

Dins els actes del 20è aniversari del Grup Cultural de la Dona, el dia 8 de desembre de 1996 es portà a terme l'entronització de la Mare de Déu del Tallat a l'església de Santa Maria de Solivella. Els actes foren senzills però molt emotius. Religiositat, història i tradició es retrobaren aquell dia tan especial. L'acte el presidí el rector del poble, Mn. Josep M. Alegret, i la imatge de la verge fou entronitzada pel pare Francesc del monestir de Poblet. Els gegants al so de les gralles varen dansar davant la peanya que guarda la imatge.

La campana Concepció

Era la tardor de l'any 2000 que tot celebrant els 25 anys del Grup Cultural de la Dona es pensà a dedicar una campana que portaria el nom de la seva fundadora, Concepció, en relació amb l'associada del Grup Concepció Tarragó Castro, de cal Salat.

Instantànea del bateig de la nova campana CONCEPCIÓ, nominada amb aquest nom en honor de la fundadora del Grup Cultural i president, Sra. Concepció Tarragó. 8 de desembre de 2000 (Foto Nou Estudi)

Després de moltes gestions, es fongué la campana a la foneria de Riudellots de la Selva (Girona) el 17 d'octubre. El dia 1 de desembre arribà la campana al poble i el dia 5 al capvespre fou rebuda a l'entrada de la plaça Major. El dia 8 de desembre de l'any 2000 es lliurà la campana a la parròquia i fou beneïda en presència de tot el poble; fou apadrinada pels membres de la junta directiva del Grup Cultural.

La campana fou fosa amb una aliatge d'un 22 % d'estany i un 78 % de coure, amb un pes de 220 kg i una alçada de 77 cm. Es complementa amb un jou de roure contrapesat amb tirants i coixinets. També constà d'un batall contrapesat amb protecció contra trencaments. La seva nota musical és un «do».

Guardons i reconeixements

Al llarg de tots aquests anys el Grup Cultural de la Dona, així com les seves seccions de la Colla de Geganters i la revista *Gira-Sol solivellenc*, ha vist reconeguda la seva trajectòria i la feina feta, que ha motivat el lliurament de diplomes, títols i plaques, d'entre els quals són de destacar els següents:

Amb motiu del xvii aniversari de la festa dels focs de Sant Joan al nostre poble, i dins la commemoració del mil·lenari de Catalunya, el 23 de juny de 1988 l'homenatjat i encarregat d'encendre del foc, Joan Capdevila Castro, lliurà al Grup un pergami en reconeixement i agraïment per la seva tasca i promoció de les tradicions i la cultura popular al nostre poble en els darrers 15 anys, i en especial pels diversos homenatges oferts a la mare de l'homenatjat, Francesca Castro Ballart, *la Sisca*, pels seus 101 anys de vida.

L'any següent i atenent la primera convocatòria feta per la Presidència de la Generalitat de Catalunya, s'atorgà un accèssit dels premis per a la Igualtat, guardó lliurat el dia 13 de juliol de 1989 en el marc de la Llotja de Barcelona, de mans del president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, a la presidenta del Grup, Concepció Tarragó.

Amb motiu de la festa a la gent gran, el mes de maig de 1991 el veí Josep Iglesias Torrellas lliurà al Grup una reconeixença que reproduïx un bell poema dedicat a les dones de Solivella.

Ja l'any 1993 i en el marc del 18è aniversari del Grup, el dia de Reis l'alcalde del poble, Ricard Gatus Llevall, obsequià el grup cultural amb un rellotge i una dedicatòria en reconeixement a la tasca realitzada. També, i com a cloenda d'aquest 18è aniversari, el 17 d'abril de 1994 la Pubilla de la Conca els lliurà una placa commemorativa en representació del Consell Comarcal per deixar constància del desenvolupament cultural del poble i de la dona solivellenca.

L'Institut Català de la Dona de la Generalitat de Catalunya, i amb motiu dels 20 anys de la legalització del Grup Cultural, homenatjà la dona solivellenca

amb el lliurament d'una placa commemorativa i una estatueta que correspon al màxim guardó dels concedits als premis per a la Igualtat.

El 25 de juliol de 1999 l'alcalde de Solivella, Josep M. Casamitjana Orpinell, lliurà al Grup Cultural una placa de reconeixement per la tasca realitzada a favor de la gent gran.

L'Ajuntament de Solivella, atenent els mèrits contrets pel Grup Cultural de la Dona al llarg dels seus 25 anys d'existència en els àmbits del patrimoni cultural i associatiu; escrit i documental; tradicional, folklòric i popular; religiós i tradicional, els atorgà el títol d'Ambaixadora de Solivella, així com el diploma de Mèrits de serveis prestats a favor de Solivella a cadascuna de les components de la junta, guardons que foren lliurats el dia 12 d'agost de 2000 amb motiu de la Festa Major del poble, i que a la vegada, aquesta associació, representada per la seva presidenta, Concepció Tarragó, realitzà el pregó de Festa Major des del balcó de la casa de la vila.

Una de les seccions de folklore i cultura popular del Grup Cultural és la Colla de Geganters, la qual en complir els 25 anys, el dia 18 d'agost de 2002 i dins els actes de la Festa Major, rebé l'homenatge del poble, i l'alcalde, Josep M. Casamitjana Orpinell, li lliurà una placa commemorativa per la seva participació en les festes tradicionals del nostre poble. El mateix dia se celebrava la 7a trobada gegantera.

Una altra secció important del Grup Cultural de la Dona és la publicació de la revista *Gira-Sol solivellenc*, que aparegué el mes de maig de 1979. Amb motiu del seu 25è aniversari, el març de 2006, la Diputació de Tarragona lliurà al Grup una placa de reconeixement a la seva trajectòria. El mes de juny del mateix any el Centre d'Estudis de la Conca de Barberà dedicà la miscel·lània de l'*Aplec de Treballs* número 24 a la premsa local i comarcal, i lliurà un diploma a la revista per la seva trajectòria i treball envers la cultura i la informació.

Finalment cal destacar el diploma atorgat per l'Ajuntament de Solivella de Mèrits de serveis distingits prestats a favor de Solivella a la revista *Gira-Sol solivellenc*, per la tasca de difusió i manteniment d'un mitjà escrit en català i de divulgació de les lletres i cultura catalanes a través dels articles i escrits de recerca històrica, d'obres literàries i els seus autors, amb motiu de la celebració de l'Any de les lletres catalanes. Aquest nou guardó fou lliurat per l'alcalde de Solivella, Antoni Anglès Iglesias, en l'escaiença de la festa patronal del dia 15 d'agost de 2006.

Conclusió

En els inicis del Grup Cultural de la Dona, la dona solivellenca no tingué fàcil, eren temps difícils i a la vegada esperançadors per a tothom; al mateix temps, la dona no tenia definit el seu paper en aquella societat de trànsit. Molts aspectes no s'entenen venint d'un grup de dones però la seva permanència al llarg de 35 anys ha estat possible perquè han respectat i s'han fet respectar; han preservat en el seu criteri i veu pròpia; les dones que l'han

Lliurament dels premis a la Igualtat per part del President de la Generalitat Hble. Sr. Jordi Pujol. 13 de juliol de 1989.

ajudat i servit ho han fet amb tota l'estima i amb el cor, amb treball constant i moltes vegades discret. L'empremta deixada en els aspectes culturals, literaris, artístics i patrimonials és inesborrable, i forma part del patrimoni col·lectiu solivellenc.

L'associació de dones solivellenques fou capdavantera en l'àmbit comarcal, provincial i de les primeres de Catalunya a tirar endavant un projecte associatiu l'any 1975, circumstància que ha estat reconeguda per totes les administracions públiques.

L'exemple donat deixa oberts camins per a tothom que vulgui participar de tot aquest bé comú patrimonial, que a la vegada esdevé llavor de futur per a les noves generacions.